

Съдържание

1	Въведение.....	2
2	Визия	3
3	Ценности и принципи.....	3
4	Направления и приоритетни целеви групи.....	4
4.1	<i>Направления.....</i>	4
4.2	<i>Целеви групи – потребители на услугите в Община Суворово .....</i>	5
4.2.1	<i>Деца в риск: .....</i>	5
4.2.2	<i>Пълнолетни в риск: .....</i>	6
4.2.3	<i>Други рискови групи .....</i>	6
5	Цели	6
6	Интервенция – социални услуги и мерки.....	8
7	План-график за изпълнение на стратегията.....	26
8	Отговорности и роли в изпълнението на Общинската стратегия.....	27
8.1	<i>Взаимодействие с областните структури.....</i>	27
8.2	<i>Механизми на партньорство.....</i>	29
8.3	<i>Участие на общината в мониторинга и оценката .....</i>	30
9	Ресурси	30
9.1	<i>Източници на финансиране.....</i>	30
9.2	<i>Изграждане на експертен капацитет за изпълнение на стратегията .....</i>	30

1 Въведение

Социалната политика е част от управлението на обществото, отнася се и влияе на социалния статус и жизнените шансове на социалните групи. Провеждането ѝ предполага, че някаква част от индивидуалните качества на живот е независима, както по отношение на пазара, така и по отношение на традиционните връзки - семейство и общност, но е зависима от политическия процес и производните му решения.

Реформите в социалната сфера стартират през 1998 година с приемането на Закон за социално подпомагане и последващите го подзаконовни нормативни актове. В резултат на този закон и последвалите промени през 2002/2003 г. е създадена правна рамка за предоставяне на социални услуги. Този ангажимент бе възложен на общините като местни органи на самоуправление. С промяната на закона през 2010 година се въведе задължителното изработване на Областни стратегии за развитие на социалните услуги. Мотивите за това са: голяма част от необходимите социални услуги не може да бъде предоставена във всяко населено място поради обективни причини - малък брой лица, нуждаещи се от съответната услуга, отсъствието на квалифициран персонал, лоши транспортни връзки и др., както и да се подпомогне йерархическата организация на процесите на управление и планиране в страната.

Стратегията на област Варна, изработена от областен екип от представители на всички заинтересовани институции и на общините, бе утвърдена от областния управител със Заповед №РД-10-7706-306/4.11.2010г. В унисон с утвърдената областна стратегия, Общинските съвети на съставните общини е необходимо да приемат стратегии и годишни планове за развитието на социалните услуги на общинско ниво. По този начин се гарантира разкриването на социални услуги, които да отговарят на конкретните потребности на хората от целевите групи не само на територията на общината, но и на областта.

С въвеждането на областния принцип на планиране и развитие на социалните услуги се цели стимулиране на инициативността и създаване на условия за максимална гъвкавост при получаване на икономически по-изгодни, финансово по-обосновани и по-достъпни за широк кръг потребители социални услуги.

Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в Община Суворово (2011-2015) е изработена от териториална работна група, в която са включени представители на общинска администрация, на Общински съвет - Суворово, на Дирекция СП - Вълчи дол и на Обществения съвет за социално подпомагане. Обсъдена е от всички заинтересовани страни и е приета от Общински съвет - Суворово.

Отчитайки обстоятелството, че социалните услуги са един от основните инструменти за активно приобщаване и за укрепване на социалното сближаване, целите на Община Суворово в настоящата стратегия са формулирани при отчитане на приоритетите, заложи в националните стратегически документи и в Областната стратегия за развитие на социалните услуги в област Варна (2011-2015). Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в Община Суворово (2011-2015) е документ със средносрочен хоризонт на реализация - 2011-2015 година. Това гарантира времева обвързаност с всички национални политически и стратегически документи, които пряко или косвено се отнасят до развитието на социалните услуги в България. По този начин, чрез прилагането на единен подход на планиране ще бъде постигнат по-значим ефект и ефикасност за реализация на целите на местното развитие в областта на социалните услуги.

След анализиране на ресурсите и капацитета, с които към настоящия момент се изпълнява социалната политика на територията на Община Суворово, в настоящата

стратегия са формулирани стратегически цели, свързаните с тях конкретни цели, дейностите за тяхното изпълнение, резултатите и индикаторите за оценка на постигнатите резултати.

Стратегията включва социалните услуги, които предстои да бъдат разкрити, както и съществуващите вече услуги. Формулирани са дейностите в сферата на социалното подпомагане и свързани сфери (здравеопазване, образование, заетост, жилищна политика и инфраструктура), които са във връзка с функционирането на социалните услуги и имат ключово значение за социалното включване, деинституционализация и възможности за решаване на проблемите на рисковите групи и индивиди.

Включените в стратегията социални услуги се отнасят за всички рискови групи на територията на общината. В рамките на стратегията са изведени приоритети както по отношение на целевите групи, така и по отношение на видовете услуги за периода на действието ѝ.

2 Визия

Настоящата Стратегия за развитие на социалните услуги на Община Суворово 2011 – 2015г. е документ, който има за цел да представи визията на Община Суворово за това, какво трябва да получат хората, които имат нужда от подкрепа и какъв следва да бъде механизмът за предоставяне на тази подкрепа.

В дългосрочен план стратегията цели предоставяне на достъпни, разнообразни, качествени и ефективни социални услуги, отговарящи на нуждите на потребителите, които допринасят за подобряване качеството на живот, максимална самостоятелност, пълноценна реализация и грижа за възрастни и деца с различен статус и групи в риск.

За реализиране на целите на Стратегията се предвижда развиването на ефективна система от социални услуги, отговарящи на нуждите на потребителя (общността и индивида), осигуряваща равен достъп, достатъчност на услугите и непрекъснато подобряване на качеството им.

Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в Община Суворово (2011-2015) подпомага реализирането на визията и целите на Областната стратегия. Визията е основана на разбирането, че максималната полза за всеки и за общността ще бъде постигната само чрез предоставяне на услуги, които помагат на хората да работят за преодоляване на собствените им затруднения, подкрепят ги в борбата със социалното изключване и подпомагат тяхното развитие. Включването на ключови елементи в политиките и стратегическите документи на общината с водеща идея за модерни, отворени, с конкретна нужда и насочени към трайни резултати и устойчивост услуги, според индивидуалните нужди и потребности, с участие на заинтересованите лица ще гарантират ефективността на стратегията.

3 Ценности и принципи

Стратегията утвърждава следните ценности и принципи при планирането и предоставянето на социални услуги:

- Солидарност и толерантност и прилагане на недискриминационни практики;
- Зачитане на човешките права, съответствие на социалните услуги с добрите международни практики;
- Интересите на детето и потребителите, да бъдат водещи при планиране и предоставяне на социални услуги;
- Съответствие с реалните потребности на потребителите;
- Равен достъп до услуги за всички рискови групи и уязвими общности;

- Насърчаване на услугите в общността;
- Ефективност и ефикасност на социалните услуги;
- Прилагане на иновации при планираните услуги и мерки;
- Прозрачност и отчетност при планирането и усвояването на финансовите средства;
- Осигуряване на подкрепа на персонала за развитие на професионалната квалификация и умения в съответствие с новите изисквания и стандарти;
- Осигуряване на достатъчно социални услуги, даващи възможност за личен избор на потребителя;
- Спазване принципите на законосъобразност и съблюдаване на нормативната уредба на Република България – Конституция, Семейен кодекс, Кодекс на труда, Наказателен кодекс, Закон за закрила на детето, Закон за социално подпомагане, Закон за местното самоуправление и местната администрация, Закон за интеграция на хората с увреждания, Закон за закрила от дискриминация и др., както и съответните подзаконови нормативни актове.

4 Направления и приоритетни целеви групи

За да се постигне качествена промяна в социалната среда и желаното бъдещо равнище на социалните услуги, предначертано от визията на Стратегията, е необходима целенасочена интервенция в няколко приоритетни направления:

4.1 Направления

Приоритетно направление 1:

Превенция на изоставянето и деинституционализация на грижите за деца.

Това са широк кръг от услуги в общността за деца и семейства в риск, насочени към превенция на рисковите фактори за развитието на децата и уязвимостта на семействата. Деинституционализация на грижите за деца ще донесе коренна промяна в социалните услуги в областта, осъществявана чрез развитието на широка мрежа от услуги с цел подкрепа на семействата в риск за грижа за децата и превенция на изоставянето, както и извеждане на децата от специализираните институции.

Приоритетно направление 2:

Преодоляване на социалното изключване на уязвими групи и лица.

Стратегията ще допринесе за създаването на добър модел на грижи за хората в неравностойно социално положение осигурявайки достъп до качествени социални услуги в общността, така че нуждаещите се да не напускат собствения си дом и общност, подобряване достъпа до качествени здравни услуги и образование, както и интегриране на пазара на труда.

Приоритетно направление 3:

Грижа за старите хора за по-добър и достоен живот.

Създаване на условия за качествено предоставяне на грижи за старите хора, насочени към повишаване качеството на живот на хората от третата възраст, като се съблюдава принципът за независим живот в семейната среда или в близост до нея. Услугите, отличаващи се с домашна атмосфера, са съобразени с индивидуалните потребности, желания и условия на живот.

Приоритетно направление 4:

Развитие на човешките ресурси.

В процеса на планирането недостигът на квалифициран персонал за разкриване на социалните услуги е идентифициран като един от основните рискове за реализацията на стратегията. Затова изграждането на необходимия капацитет за управление и за предоставяне на социални услуги се очертава като крайно необходима мярка – условие както за изпълнението на планирания обем социални услуги и мерки, така и за постигане на качеството на услугите в съответствие със съвременните стандарти.

Приоритетно направление 5: Изграждане на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество.

Въвеждането на ефективна система от социални услуги на областно ниво изисква активно партньорство между общините в област Варна за развиване на конкретни социални услуги и мерки за социална подкрепа. Характерът на проблемите на хората в риск изисква комплексна намеса, която може да се постигне само чрез връзки на взаимодействие между различните публични и социални сектори – социални услуги и подпомагане, образование, здравеопазване, заетост, инфраструктура и жилищна среда.

4.2 Целеви групи – потребители на услугите в Община Суворово

4.2.1 Деца в риск:

Деца с увреждания – 16;

Важен проблем е липсата на подкрепяща среда за децата с увреждания. Значение за формирането и имат както ранната диагностика и рехабилитация, така и превантивната работа със семействата. В голяма степен родителите не са емоционално подготвени и нямат нужните умения за подкрепа и обучение в жизненоважни умения на децата си. Недостатъчното предлагане на дневни социални услуги за деца с увреждания, често е предпоставка за напускане на работа от родителите, което води до понижаване на жизнения стандарт на семейството, бедност и изолация.

В малките общини децата с увреждания се изолират в дома си и нямат възможност за социална интеграция.

Деца, чийто родители имат проблеми при отглеждането им:

Данните за броя на децата от съответните групи са приблизителни, тъй като различни фактори определят риска за социално изключване. Това са деца от малцинствен произход, от социално слаби непълни семейства, многодетни семейства на родители без образование и възможност да полагат грижи за децата си непълнолетни майки.

Деца на самотни родители от социално слаби семейства - 164

Деца на многодетни семейства - 146

Деца, чийто родители са в чужбина:

Тази група е нова и се увеличава. Децата не получават родителска грижа и контрол.

- За гр. Суворово - 44 деца са с родители в чужбина или 25 %

(Данните са от теренно проучване. От обхванати 80 семейства с 176 деца)

- В с. Чернево са обхванати 35 социално слаби семейства, с 76 деца, от тях 6 отпаднали от образователната система.

- Село Николаевка: обхванати 14 социално слаби семейства с 8 деца.

Деца с риск от отпадане от училище

За учебна 2009-2010 г., отпаднали от образователната система - 22 деца.

Много често отпадането на деца от образователната система става след 5-ти клас, това са деца от многодетни, социално слаби ромски семейства на родители без образование не полагащи грижи за развитието на децата.

Средно 8 непълнолетни майки раждат на година.

В тази рискова група попадат деца със специални образователни потребности.

Деца с асоциално поведение

По данни от Направление „Образование“ - 5 деца са извършители на кражби, а едно на насилие. Към тази категория могат да принадлежат деца и от другите рискови групи.

На територията на община Суворово не са установени скитащи, просеци, безнадзорни, проституиращи, употребяващи упойващи вещества и наркотици маловръстни.

В работата с тези деца най-резултатна е социално-превантивната дейност на МКБППМН. За успешната превенция на асоциалните прояви на малолетните и непълнолетните МКБППМН в общината залага на съвместни дейности с отдел „Закрила на детето“ гр. Суворово, при Дирекция „Социално подпомагане“ – Вълчи дол.

Разгледани дела в МКППМН за 2009 г. - 39 с 39 извършители (непълнолетни лица).

- Прокуратура - 14;

- РПУ - 18;

- Дриги - 7.

Деца, настанени извън биологичните си семейства:

✓ Деца в специализирани институции – 9;

Към настоящият момент 9 деца от община Суворово са настанени в институции, както следва: в Дом за медико-социални грижи за деца – гр. Варна са три деца; в Дом за деца лишени от родителска грижа "Княгиня Надежда" – две деца; Дом за деца лишени от родителска грижа с. Бързица – три деца и в Дом за деца с умствена изостаналост с. Рудник – едно дете.

При интеграция на децата в семейството възниква необходимост за осигуряване на алтернативни услуги, ежедневна работа със семейството. Децата, изведени от институцията ги постига съдбата на скитащи деца.

✓ Деца, настанени в приемни семейства – 3;

✓ Деца, настанени при близки и роднини – 16.

Подкрепата, която получават семействата, при които са настанени децата е финансова и консултативна.

4.2.2 Пълнолетни в риск:**Лица с увреждания, които живеят в семейна среда:**

Тази целева група обединява лица с физически, умствени, психически, сензорни и множествени увреждания. По данни на Дирекция СП възрастни с над 71% трайно намалена работоспособност, получаващи интеграционна добавка по Закона за интеграция на хората с увреждания и Правилника за неговото прилагане са 432 лица, от които 267 лица в гр. Суворово и 165 в другите населени места на общината. От тази целева група са хора с различни видове увреждания, които не могат да организират сами ежедневието си, а техни близки остават въкъщи, за да се грижат за тях. Хората с увреждания от малките населени места остават изолирани, тъй като нямат възможност, да посещават центрове в областния град, защото това са непосилни за тях допълнителни разходи за транспорт и т.н.

Самотноживеещи възрастни хора:

Самотни стари хора – 941, заявили желание да ползват услугата „Домашен помощник“ до момента – 127.

По-голямата част от тази целева група са самотноживеещи възрастни хора, от гр. Суворово и с. Чернево (по-големите населени места) или селата на общината с население от 80 до 150 души. Това са хора на възраст над 65 години със затруднения в самообслужването, без близки или близките им не живеят с тях. Има и такива, които живеят при близки, но те също са с трайни увреждания или тежко болни или работят и пътуват извън населеното място.

Голяма част от тази рискова група се нуждаят от социална рехабилитация и интеграция.

4.2.3 Други рискови групи

Социално слаби лица обект на месечно социално подпомагане - 125, многодетни семейства - 27, самотни родител, отглеждащи дете/деца – 67

5 Цели**Основна цел:**

Приоритетно развитие на социалните услуги в общността, насочени към преодоляване на социалната изолация и подобряване качеството на живот на уязвими рискови групи и лица

Обща цел 1. Да се подобри комплекса от услуги, предоставяни за деца и семейства, за предотвратяване и развитието на рискови фактори по отношение на изоставянето на децата и да се постигне максимално намаляване на броя на децата, отглеждани в специализирани институции

Обща цел 2. Развитие на услуги за социално включване на групи и лица в неравностойно положение.

Обща цел 3. Подобряване на съществуващите грижи за възрастни хора и развиване на широка мрежа от услуги в общността, в семейна и домашна среда за осигуряване на условия за спокоен и достоен живот на старите хора.

Обща цел 4 Създаване на система за повишаване качеството на социалните услуги чрез развитие на човешките ресурси.

Обща цел 5 Повишаване ефикасността на услугите и допълване на наличните ресурси чрез развитие на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество.

6 **Интервенция – социални услуги и мерки**

Приоритетно направление 1			
Превенция на изоставянето и деинституционализация на грижите за деца			
1.	Обща цел Да се подобри комплекса от услуги, предоставяни за деца и семейства, за предотвратяване и развитието на рискови фактори по отношение на изоставянето на децата и да се постигне максимално намаляване на броя на децата, отглеждани в специализирани институции.		
1.1.	Специфична цел Повишаване на информираността на рисковите групи по отношение на негативните последици за развитието на децата, отглеждани в институции	Мярка 1 Разработване на общинска политики за повишаване на информираността на рисковите групи	<p>Дейност Провеждане на общинска информационна кампания, фокусирана към местните общности с цел, превенция на изоставянето на деца в институции</p> <p>Дейност Провеждане на информационни срещи и обучения по превенция на изоставянето на деца с рискови групи и общности по отношение изоставянето на деца</p> <p>Дейност Използване на медиатори в ромска общност с цел предотвратяване на ранните бракове и подкрепа на самотни бъдещи майки с цел превенция на изоставянето</p>
1.2.	Специфична цел Ранно идентифициране на случаи, при които съществува риск за настаняване на деца в институции и оказване на социална и психологическа подкрепа на семействата за предотвратяване на изоставянето на деца	Мярка 1 Използване на създадената със съответната нормативна уредба партньорска мрежа от институции и организации в сферата на здравеопазването, образованието и социалното подпомагане	Дейност създаване на координационен механизъм за ранно идентифициране и работа със семейства, при които има риск от изоставяне на децата
1.3.	Специфична цел Подобряване на системата за социална подкрепа на семейства в риск от изоставянето на деца чрез предоставянето на адекватни услуги	<p>Мярка 1 Разкриване на център за социални услуги в общността, осигуряващ помощ, подкрепа, консултации, обучения и взаимопомощ на семейства в риск</p> <p>Мярка 2 Осигуряване на условия за</p>	<p>Дейност Разкриване на Център за обществена подкрепа в Община Суворово</p> <p>Дейност Осигуряване на достъпна околна</p>

		развитие на децата с увреждания, отглеждани в семейството, обучение на децата със специфични образователни потребности	среда за децата с увреждания Дейност Услуги, подпомагащи обучението на деца със специфични образователни потребности (логопед, ресурсни учители)
		Мярка 3 Развитие на родителския капацитет на млади ромски родители и създаване на негативни нагласи сред млади хора с рисково сексуално поведение по отношение на изоставянето на деца и настаняването им в институции	Дейност Предоставяне на услугите на Здравно-социалния център в ромска общност(Варна) и обучение на целевата група в Център за обществена подкрепа в Община Суворово Дейност Обучение на медиатори за ранна превенция на изоставянето в ромска общност
1.4.	Специфична цел Развитие на услуги, заместващи родителската грижа чрез приемна грижа и грижа за деца в семейства на близки и роднини и осиновители	Мярка 1 Развиване на социалната услуга <i>приемна грижа</i> на междуобщинско ниво за увеличаване броя на приемните семейства и повишаване качеството на предоставяната услуга	Дейност Ползване на услугите на Областен център за приемна грижа. Областният център ще подпомага местните структури, осигуряващи подкрепа на приемните семейства в общността Дейност Ползване на услугите на Областен център за обучение на кандидат-осиновителите и консултиране на осиновители Дейност Центърът за обществена подкрепа ще участва в предоставянето на услугата „приемна грижа“ и ще осигуряват наблюдение и подкрепа на семейството и детето в следосиновителния период
	Резултати Намаляване на броя на децата отглеждани в специализирани институции; Разкрит Център за обществена подкрепа; Разширяване на услугата „Приемна грижа“.		
	Приоритетно направление 2 Преодоляване на социалното изключване на уязвими групи и лица		
2.	Обща цел Развитие на услуги за социално включване на групи и лица в неравностойно положение		

2.1.	Специфична цел Развитие на социални, здравни и превантивни услуги в ромска общност, основани на принципите на мобилната работа, здравно-социалния подход и медиаторството в общността	Мярка 1 Развитие на дейност в Клубове в ромската общност за предоставяне на социални, здравни и превантивни услуги в общността.	Дейност развиване на дейности, свързани с младите хора в ромската общност
2.2.	Специфична цел Развитие на социални, здравни и превантивни услуги за лица, жертва на насилие (включително - на трафик), с рисково поведение (проституиращи, зависими и др.) и лица, нуждаещи се от подкрепа за ресоциализация (преживели насилие, излезли от местата за лишаване от свобода, преодолели зависимост и др.)	Мярка 1 Предоставяне на услуги за помощ и подкрепа на лица в процеса на тяхната ресоциализация.	Дейност Разкриване и развитие на услуги в Център за социална рехабилитация и интеграция Дейност Услуги на Кризисен център във Варна Дейност услуги на Център за обществена подкрепа
2.3.	Специфична цел Да се осигурят условия за пълноценен и достоен живот на хората с увреждания в семейна среда чрез разкриване и разширяване на услуги и грижи в общността	Мярка1 Разкриване и развитие на дневни центрове, центрове за седмична грижа, услуги в домашна среда (личен асистент, социален асистент, домашен помощник, домашен патронаж). Мярка 2 Разкриване и развитие на резидентен тип грижа от семеен тип, подпомагаща деинституционализацията на настанените в институции хора с увреждания Мярка Изграждане и развитие на услуги за деца, живеещи на улицата	Дейност Услуги в общността – личен асистент, социален асистент, домашен помощник. Дейност Разкриване на два центъра от резидентен тип Дейност Подобряване качеството и развитие на услугите в ЦРДУ - Суворово
Резултати Център за социална рехабилитация и интеграция в гр. Суворово; Два центъра от резидентен тип.			
Приоритетно направление 3: Грижа за старите хора за по-добър и достоен живот			
3	Обща цел Подобряване на съществуващите грижи за възрастни хора и развиване на широка мрежа от услуги в общността, в семейна и домашна среда за осигуряване на условия за спокоен и достоен живот на старите хора		

	Специфична цел Разкриване и развитие на качествени социални услуги в общността, адекватни на потребностите и интересите на старите хора	Мярка Разкриване и развитие на центрове за социални услуги за хора, които им предстои пенсиониране, пенсионери и техните семейства, включващи различни форми за социално-психологическа работа: индивидуално и семейно консултиране, групи за взаимопомощ и др.	Дейност Разширяване функциите на съществуващите клубове на пенсионера чрез предоставяне на социални услуги на всички желаещи мъже и жени (с гарантирана равнопоставеност на половете при ползване на клубната база). Развитие на клубните дейности по посока на потребностите и интересите на различни групи пенсионери
		Мярка Разширяване на съществуващите услуги в общността	Дейност Разкриване на хоспис Дейност Разширяване на услугата „социален асистент“, „домашен помощник“ и „домашен патронаж“
Резултати Разширяване на услугите „личен асистент“, „социален асистент“ и „домашен социален патронаж“; Разширяване функциите на съществуващите клубове на пенсионера чрез предоставяне на социални услуги на всички желаещи; Разкрит хоспис чрез публично-частно партньорство.			

Таблица: **Необходими социални услуги и дейности в Община Суворово**

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Област Варна Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
Направление 1: Превенция на изоставянето и деинституционализация на грижите за деца									
1.	Център за обществена подкрепа	Деца от 0 до 18 години; уязвими семейства с деца от 0 до 18 години; деца в специализирани институции; деца необхванати, отпаднали и в риск от отпадане от училище; деца жертви и извършители на насилие.	община Суворово		25	30	Превенция на изоставянето, превенция на насилието и отпадане от училище, деинституционализация и реинтеграция на деца, обучение в умения на самостоятелен живот и социална интеграция на деца от институции, консултиране и подкрепа на семейства в риск, оценяване и обучение на бъдещи приемни родители и осиновители, консултиране и подкрепа на деца с противообществени прояви.	Суворово	2011
2.	Областен център за приемна грижа	Деца, настанени в СИ, деца в риск (жертви на трафик, насилие); деца, лишени от родителска грижа за определен период от време.	община Варна и област Варна			150	Организационно, методическо (обучения, супервизии) и финансово осигуряване на общински екипи за предоставяне на услугата „приемна грижа“. Провеждане на информационни кампании за популяризиране на услугата „приемна грижа“. Проучване и оценяване на кандидатите за приемни семейства. Провеждане на	Варна	2012

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Област Варна Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
							базово и допълнително обучение на кандидатите за приемни семейства. Осигуряване на подкрепа и развитие на приемните семейства. Работа с настанените деца в приемни семейства и с децата на приемните семейства.		
3.	Център за приемна родители	Деца, настанени в СИ, деца в риск (жертви на трафик, насилие); деца, лишени от родителска грижа за определен период от време.	община Варна	30	50	50	Провеждане на информационни кампании за популяризиране на услугата „приемна грижа“. Проучване и оценяване на кандидатите за приемни семейства. Провеждане на базово и допълнително обучение на кандидатите за приемни семейства. Осигуряване на подкрепа и развитие на приемните семейства. Работа с настанените деца в приемни семейства и с децата на приемните семейства.	Варна	налична
4.	Център за деца с предоставяне на седмична грижа	Деца от 3 до 7г. от семейства, които не могат да осигурят постоянна грижа за децата.	област Варна			15	Седмична грижа за деца.	Варна	2011
5.	Дневен център	Деца с увреждания от 0 до 3г. с възможност за	община Варна и област Варна			15	Здравно-социални услуги за деца с увреждания.	Варна	2013

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Област Варна Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
		обслужване на деца с родители с 24ч. престой.							
6.	Център за настаняване от семеен тип	Деца с увреждания от 0 до 7г. с престой до 6 месеца.	община Варна и област Варна			12	Здравно-социални услуги за деца с увреждания за временен престой.	Варна	2013
7.	Звено „Майка и бебе“	Бременни и майки с деца с риск от изоставяне на дете. Майка и дете за подкрепа след реинтеграция на детето.	община Варна и област Варна	8	8	8	Ранната превенция на изоставянето на деца.	Варна	налична
8.	Център за настаняване от семеен тип	Деца, за които са изчерпани възможностите за осигуряване на семейна среда и се предполага, че настаняването ще бъде дългосрочно.	община Варна и област Варна	8	8	8	Комплекс от социални услуги, предоставян в среда, близка до семейната.	Варна	налична
9.	Център за настаняване от семеен тип за деца с увреждания	Деца и младежи с увреждания, за които са изчерпани възможностите за осигуряване на семейна среда и се предполага, че настаняването ще бъде дългосрочно.	община Варна и област Варна			8	Комплекс от социални услуги, предоставян в среда, близка до семейната.	Варна	2012 ОЗРР
10.	Център за настаняване от	Деца и младежи, за които са изчерпани	област Варна			15	Комплекс от социални услуги, предоставян в среда, близка	с.Кичево, община	налична

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Област Варна Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
	семеен тип	възможностите за осигуряване на семейна среда и се предполага, че настаняването ще бъде дългосрочно.					до семейната.	Аксаково	
11.	Център за настаняване от семеен тип	Деца и младежи, за които са изчерпани възможностите за осигуряване на семейна среда и се предполага, че настаняването ще бъде дългосрочно.	област Варна			12	Комплекс от социални услуги, предоставян в среда, близка до семейната.	Провадия	2011
Направление 2: Преодоляване на социалното изключване на уязвими групи и лица									
12.	Център за обществена подкрепа в ромска общност (Здравно-социален център в ромска общност)	Групи и лица с рисков поведение.	община Варна и област Варна			100	Здравно-социални услуги в ромска общност: превенция на ХИВ/СПИН, социално значими заболявания, наркомании; превенция на изоставянето, превенция на насилието и отпадане от училище, деинституционализация и реинтеграция на деца, обучение в умения на самостоятелен живот и социална интеграция на деца от институции, консултиране и подкрепа на семейства в риск, консултиране и	Варна	налична с разширяване на функциите

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Област Варна Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
							подкрепа на деца с противообществени прояви. Ранна превенция и изоставянето на деца. Пренатална и пост-натална грижа. Включва мобилни услуги и в други общини.		
13.	Младежки клубове в рисков общности	Групи и лица с рисков поведение.	5 клуба във Варна; по един клуб в общини Аврен, Аксакова, Белослав, Бяла, Ветрино, Вълчи дол, Девня, Вълчи дол, Девня, Долни чифлик, Дългопол, Провадия, Суворово				Мобилна работа за превенция на отпадането от училище, наркомании, ХИВ, трафик, противообществени прояви др. Обучение на младежки лидери за здравни и социални умения.	Аврен, Аксакова, Белослав, Бяла, Варна, Ветрино, Вълчи дол, Девня, Вълчи дол, Девня, Долни чифлик, Дългопол, Провадия, Суворово	2012, 2013
14.	Център за консултиране и превенция на насилие и трафик на хора	1.Лица и деца, пострадали от домашно насилие 2.Лица и деца, жертви на трафик на хора	Област Варна		100	100	Телефонно кризисно консултиране; психологическо/психотерапевтично консултиране за възстановяване от травма; посрещане /трансфер, придружаване до	Варна	2011

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Област Варна Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
							институции/доставчици на услуги; хуманитарна помощ юридическо консултиране, правна защита и застъпничество; социална работа, в т.ч. мобилна, превантивно-образователни дейности; консултиране за укрепване на родителски капацитет; съдействие за устройване на работа/детско заведение/училище; проследяване на случай .		
15.	Център за психосоциална работа с извършители на домашно насилие	Лица и деца, пострадали от домашно насилие	Област Варна		30	30	Психологически консултации; груповата работа; програма за справяне с гнева и преодоляване на агресивното поведение; социална работа , в т.ч. мобилна; превантивно-образователна програма; програма за изграждане на родителски капацитет <u>Забележка:</u> Предоставянето на такива услуги /програми се налага като мярка от съда , при разглеждане на дела по домашно насилие. Същата е отразена в съдебното решение и заповед за защита и има задължителен характер. На територията на областта няма нито една	Варна	2011

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Област Варна Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
							услуга за тази целева група, което прави законодателството за защита и подкрепа на жертвите на домашно насилие неефективно.		
16.	Център за консултиране и превенция на риска	Проституиращи лица и деца.	Област Варна		100	100	Мобилна социална работа. Здравни консултации, насочване и осигуряване на достъп до социални и здравни услуги, психологическо консултиране, юридическо консултиране.	Варна	2011
17.	Кризисен център	1.Лица и деца, пострадали от домашно насилие. 2.Лица и деца, жертви на трафик на хора.	Цялата страна Област Варна	8	10	10	Кризисно настаняване и гарантиране сигурност и защита; кризисно консултиране; психологическо/психотерапевтично консултиране за възстановяване от травма; съдействие при издаване на лични и др.документи; медицински услуги хуманитарна помощ юридическо консултиране, правна защита и застъпничество; социална работа, в т.ч. мобилна, превантивно-образователни дейности; консултиране за укрепване на родителски капацитет; съдействие за	Варна	налична

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Област Варна Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
							устройване на работа/детско заведение/училище; проследяване на случай.		
18.	Кризисен център	1.Лица и деца, пострадали от домашно насилие 2.Лица и деца, жертви на трафик на хора	Област Варна		10	10	Кризисно настаняване и гарантиране сигурности и защита; кризисно консултиране; психологическо /психотерапевтично консултиране за възстановяване от травма ; съдействие при издаване на лични и др.документи; медицински услуги хуманитарна помощ юридическо консултиране, правна защита и застъпничество; социална работа, в т.ч. мобилна, превантивно-обучителни дейности; консултиране за укрепване на родителски капацитет; съдействие за устройване на работа/детско заведение/училище; проследяване на случай.	Девня	2011
19.	Социален учебен професионален център	Деца и младежи с леки увреждания	България	85		60	Обучение за придобиване на професионална квалификация и социални умения.	Варна	налична
20.	Център за социална рехабилитация и	Деца с увреждания (хиперактивност,	Община Варна	45		80	Комплекс от социални услуги, свързани със социална и	Варна	налична услуга с

СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ В ОБЩИНА СУВОРОВО

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Област Варна Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
	интеграция	аутизъм, умствени увреждания и др.)					здравна рехабилитация и обучение. Подкрепа за реализация на индивидуални програми за социално включване.		разширение
21.	Център за социална рехабилитация и интеграция	Деца с физически увреждания	Община Варна и област Варна	40		80	Комплекс от социални услуги, свързани със социална и здравна рехабилитация и обучение. Подкрепа за реализация на индивидуални програми за социално включване.	Варна	налична услуга с ново разширение
22.	Център за социална рехабилитация и интеграция	Деца с физически увреждания.	Община Варна	25		40	Комплекс от социални услуги, свързани със социална и здравна рехабилитация и обучение. Подкрепа за реализация на индивидуални програми за социално включване.	Варна	налична
23.	Център за социална рехабилитация и интеграция	Хора с увреждания.	Община Суворово	30	30	35	Комплекс от социални услуги, свързани със социална и здравна рехабилитация, образователно и професионално обучение. Подкрепа за реализация на индивидуални програми за социално включване.	Суворово	налична
24.	Защитено жилище	Лица с умствени увреждания.	Община Вълчи дол, област Варна			8	Форма на социална услуга, в която хората водят независим живот, подпомаган от специалисти.	Вълчи дол	2012

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Област Варна Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
25.	Център за социална рехабилитация и интеграция	Деца със сетивни и други увреждания.	Община Варна, област Варна			15	Форма на социална услуга, в която хората водят независим живот, подпомаган от специалисти.	Варна (район „Аспарухово“)	2011
26.	Център за социална рехабилитация и интеграция	Деца с физически увреждания, аутизъм и специални образователни потребности.	Община Варна, област Варна			30	Форма на социална услуга, в която хората водят независим живот, подпомаган от специалисти.	Варна	2012
27.	Център за социална рехабилитация и интеграция (Бизнес – център)	Хора с увреждания.	Община Варна, област Варна			30	Професионално ориентиране на хора с увреждания и обучение за стартиране на собствен бизнес.	Варна	2012
28.	Център от резидентен тип	Мъже с психически увреждания.	област Варна			15	Форма на социална услуга, в която хората водят независим живот, подпомаган от специалисти.	област Вълчи дол	2014
29.	Защитено жилище	Хора с умствена изостаналост.	област Варна			8	Форма на социална услуга, в която хората водят независим живот, подпомаган от специалисти.	община Вълчи дол	2013
30.	Център за работа с деца на улицата	Деца и младежи в риск.	община Суворово	20		20	Превенция на рисковото поведение и оказване на психо-социална подкрепа.	Суворово	налична
31.	Център за социална рехабилитация и интеграция на лица с психични разстройства	Лица с психични разстройства	Община Варна			40	Форма на социална услуга, в която хората водят независим живот, подпомаган от специалисти.	Варна	2011
32.	Дневен център (към ДМСГД)	Деца от 0 до 7 г. с увреждания на	Община Варна	20		30	Осигуряване на дневна грижа, социални контакти,	Варна	налична

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Област Варна Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
		опорно-двигателния апарат от периферен или централен произход					обучение. Задоволяване на ежедневни, здравни, образователни, рехабилитационни, потребности от организация на свободното време и личните контакти.		
Направление 3: Грижа за старите хора за по-добър и достоен живот									
33.	Хоспис	Хора с тежки увреждания с чужда помощ – неподвижни, нуждаещи се от непрекъсната грижа.	Област Варна		20	20	Медицинска рехабилитация. Резидентни грижи при много тежки случаи.	с.Левски, община Суворово	2011
34.	Център за социална рехабилитация и интеграция	Възрастни с деменция.	Област Варна			30	Задоволяване на ежедневни здравни, социални, битови потребности и потребност от организация на свободното време.	Варна	2012

СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ В ОБЩИНА СУВОРОВО

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Област Варна Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
35.	Клубове	Пенсионери.	Аврен Аксаково Белослав Бяла Варна Ветрино Вълчи дол Девня Долни чифлик Дългопол Провадия Суворово	17 11 5 2 24 7 20 4 7 11 18 8	17 11 5 4 24 8 20 4 7 11 18 8	17 11 5 4 28 8 20 4 10 11 20 8	Задоволяване на потребностите от организация на свободното време и социални контакти.	Аврен Аксаково Белослав Бяла Варна Ветрино Вълчи дол Девня Долни чифлик Дългопол Провадия Суворово	налична, разширяване на функциите
36.	Домашен помощник	Самотни стари хора с трайни увреждания, и/или в силно нарушено здравословно състояние, които не могат да се обслужват сами и да организират бита си	област Варна	0 1 21 20 70 15 20 0 15 10 20 130	0 18 21 20 150 30 20 0 15 10 20 150	120 30 21 20 160 30 40 40 30 10 80 150	Осигуряване на грижи в семейна среда на самотни стари хора, които поради различни ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот. Помощ при организирането на ежедневни битови потребности.	Аврен Аксаково Белослав Бяла Варна Ветрино Вълчи дол Девня Долни чифлик Дългопол Провадия Суворово	налична
37.	Домашен социален патронаж	Стари хора и лица с увреждания, които могат да се обслужват сами.	Аврен Аксаково Бяла Белослав Варна Ветрино	20 150 80 30 500 9	20 150 80 30 550 90	100 200 80 40 550 100	Комплекс от социални услуги, предоставяни по домовете, доставка на храна, поддържане на хигиена и хигиената на жилищните помещения, административни	Аврен Аксаково Бяла Белослав Варна Ветрино	налична

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Област Варна Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
			Девня Дългопол Долни чифлик Провадия Суворово Вълчи дол	130 60 137 120 80 150	130 70 137 120 100 150	150 80 160 140 100 150	услуги	Девня Дългопол Долни чифлик Провадия Суворово Вълчи дол	
38.	Социален асистент	Лица с увреждания, самотни стари хора с трайни увреждания, които не могат да се обслужват сами. Деца с увреждания.	Аврен Аксаково Белослав Бяла Варна Ветрино Вълчи дол Девня Долни чифлик Дългопол Провадия Суворово	0 0 20 20 120 8 0 0 0 0 33 10	0 0 20 20 220 8 0 0 0 33 10	104 0 20 20 260 15 40 10 30 30 50 15	Осигуряване на грижи в семейна среда за лица, които поради различни ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот и са в риск от зависимост от институционален тип грижи.	Аврен Аксаково Белослав Бяла Варна Ветрино Вълчи дол Девня Долни чифлик Дългопол Провадия Суворово	налична
39.	Личен асистент	Деца и лица с увреждания, които имат нужда от постоянна грижа.	Аврен Аксаково Белослав Бяла Варна Ветрино Вълчи дол Девня Долни чифлик Дългопол Провадия	2 0 10 3 75 7 4 8 44 0 42 50	2 40 10 20 400 15 4 8 44 0 42 50	5 50 15 20 500 15 15 20 70 0 60 50	Осигуряване на грижи в семейна среда за задоволяване на базови и специфични потребности.	Аврен Аксаково Белослав Бяла Варна Ветрино Вълчи дол Девня Долни чифлик Дългопол Провадия	налична

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Област Варна Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
			Суворово					Суворово	
40.	Център от резидентен тип – 15 бр.	Хора, които не могат сами да се обслужват.	Суворово област Варна			140	Форма на социална услуга, в която хората водят независим живот, подпомаган от специалисти.	Аврен Аксаково Белослав Варна (6 бр.) Девня Долни чифлик Дългопол Провадия Суворово (2 бр.)	от 2011 до 2015
41.	Дом за възрастни хора с умствени увреждания	Възрастни хора с умствени увреждания без възможност за грижа в семейна среда.	от цялата страна	100	70	40	Форма на социална услуга, в която хората водят независим живот, подпомаган от специалисти.	с.Оборошице, община Вълчи дол	налична

7 План-график за изпълнение на стратегията

№	Услуга / дейност / мярка	Местоположение	2011	2012	2013	2014	2015	Източник на финансиране	Изпълняваща организация
1.	Център за обществена подкрепа	Суворово	25	25	30	30	30	По проект; Делегирана дейност	Община Суворово
2.	Младежки клубове в рискови общности	Суворово		1	1	1	1	Община Суворово	Община Суворово
3.	Център за социална рехабилитация и интеграция	Суворово	30	30	30	35	35	По проект; Делегирана дейност	Община Суворово
4.	Център за работа с деца на улицата	Суворово	20	20	20	20	20	Делегирана дейност	Община Суворово
5.	Хоспис	Община Суворово			20	20	20	По проект	Община Суворово
6.	Клубове на пенсионера	Община Суворово	8	8	8	8	8	Община Суворово	Община Суворово
7.	Домашен помощник	Община Суворово	80	100	100	100	100	По проект	Община Суворово
8.	Домашен социален патронаж	Община Суворово	100	100	100	100	100	Община Суворово	Община Суворово
9.	Социален асистент	Община Суворово	10	10	10	10	15	По проект	Дирекция СП и Община Суворово
10.	Личен асистент	Община Суворово	50	50	50	50	50	По проект	Дирекция СП и Община Суворово
11.	Център от резидентен тип – 2 бр.	Община Суворово	30	30	30	30	30	По проект	Община Суворово

8 Отговорности и роли в изпълнението на Общинската стратегия

Общините отговарят за изпълнението на Областната Стратегия за развитие на социалните услуги на тяхната територия. За тази цел те разработват, приемат и прилагат Общински стратегии за развитие на социалните услуги (2011-2015), чрез които на територията на всяка община ще се реализира част от Областната стратегия за развитие на социалните услуги.

Общините разработват, приемат и осъществяват годишни планове за действие.

Общините се ангажират да информират Областния съвет за развитие всички проекти, с които се кандидатства за финансиране на дейности по изпълнението на Областната стратегия за развитие на социални услуги. Определените като ключови участници в изпълнението на стратегията докладват поне веднъж годишно на заседание на Областния съвет за развитие за извършеното, за трудностите, които срещат и правят предложения за подобряване на Стратегията.

Общинския съвет - роля и отговорности:

- Обсъжда и приема Общинска стратегия за развитие на социални услуги на територията на общината и годишния оперативен план за изпълнението ѝ по предложение на кмета на общината;
- Одобрява докладите за изпълнението на програмата за реализация на общинския план за развитие на социални услуги по предложение на кмета на общината;
- Съгласува проектни предложения за финансиране на социални услуги, които ще се развият на територията на общината и планирани в Областната стратегия.

Кметът на общината:

- Организира изработването на общинските програми и планове за развитие на социални услуги на територията на общината и на програмата за реализацията му и ги внася за обсъждане и приемане от Общинския съвет;
- Ръководи, организира и контролира дейността по изпълнението на програмата за реализация на общинския план за развитие на социални услуги;
- Изготвя и представя годишен и заключителен доклад за изпълнението на програмата за реализация на общинския план за развитие на социални услуги за одобряване от Общинския съвет;
- Участва в осъществяването на годишен мониторинг и оценка на изпълнението на общинския план за развитие на социалните услуги като част от Областната стратегия.

8.1 Взаимодействие с областните структури

За изпълнението на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в Община Суворово (2011-2015) и на Областната стратегия е необходимо взаимодействие със следните областни структури:

Областен съвет за развитие на област Варна е колективен междуведомствен орган, председателстван от областния управител, който носи определени отговорности за развитието на социалните услуги на територията на областта:

- Обсъжда и приема Областната стратегия за развитие на социалните услуги;
- Обсъжда и предлага инициативи и схеми за ресурсно осигуряване при изпълнението на областната стратегия за развитие, включително за финансиране на общински проекти;
- Приема годишната оценка за изпълнението на Областната стратегия за развитие на социалните услуги, разглежда предложенията и одобрява

годишен план за изпълнението ѝ на базата на заложените приоритети и цели на стратегията и на актуализираната оценка на нуждите на групите в риск;

- Областният съвет за развитие приема докладите за изпълнение на стратегията, обсъжда и приема предложенията за промени в документа.

Дирекция „Социално подпомагане“ Вълчи дол:

ДСП-Вълчи дол носи отговорност и изпълнява конкретни задачи при реализирането на Областната и общинските стратегии за развитие на социалните услуги:

- Участва при проучването на необходимостта от социални услуги в общината;
- Събира и актуализира данни на базовите индикатори и резултатите от изпълнение на социалните услуги;
- ОЗД подпомага интегрирането на деца от ДМСГД и ДДЛРГ в детски ясли, детски градини и предучилищно образование; съвместно с мрежата от ЦОП в общините ОЗД работи за изграждане на връзки между децата, настанени в СИ и семейството им; провежда дейности за изграждане на родителски капацитет, за задържане и реинтеграция на децата в училище и за превенция на рисковото поведение, определя и прилага мерки за закрила съблюдавайки принципите на закрила на детето.

Държавна агенция за закрила на детето

Областната стратегия за развитието на социалните услуги в област Варна е важен инструмент в реализацията на националните приоритети за закрила на детето и за социално включване на семейства и общности в риск. Ролята на ДАЗД включва:

- Отговаря и за реформирането на специализираните институции за деца;
- Оказва методическа помощ на всички участници в процеса на разработване и реализиране по отношение на услугите за деца;
- Издава лицензи на доставчиците на социални услуги за деца;
- Контролира стандартите и критериите за качество на социалните услуги за деца и семейства.

Регионален инспекторат по образование на МОМН

Регионалният инспекторат по образованието - Варна отговаря за координирането и изпълнение на дейностите от стратегията, свързани с образованието, като осигуряване на достъп до качествено образование на деца и ученици, реинтеграция в системата на образование на необхванати, отпаднали и нередовно посещаващи училище ученици, интегриране в системата на образование на децата с увреждания, отглеждани в семействата и от СИ, и контролира дейностите, свързани с насочване на деца със специални образователни потребности, осигуряване на учители за ресурсно подпомагане на децата с увреждания и др.

Регионален център по здравеопазване

Взаимодейства с местната власт и с други институции за методическо ръководство, участва в инициране и реализация на смесени медико-социални услуги, предвидени в областната стратегия за развитие на социалните услуги в област Варна.

Дирекция “Бюро по труда” Вълчи дол

Участва в планирането и изпълнението на програми и активни мерки за интеграция на пазара на труда на хора в риск (лица с увреждания, младежи напускащи специализирани институции, младежи, отпаднали от училище, трайно безработни, със специално внимание към ромска общност) и мерки за подкрепа на семействата на групи в риск (на деца, настанени в СИ, деца и възрастни с увреждания, живеещи в семейна среда).

Дирекция “Бюро по труда” участва в изпълнението на стратегията чрез:

- Разработването на областни и местни програми за заетост и за обучение на рискови групи;
- Консултиране на младежи, напускащи и напуснали институции с цел професионално ориентиране, повишаване на квалификацията и посредничество при намиране на работа;
- Разработване на мерки и програми съвместно с общините за професионална квалификация и включване на пазара на труда на възрастни с увреждания и на роми, живеещи в затворени етнически общности.

Неправителствени организации

Основна роля в изпълнението на стратегията играят НПО като преки доставчици на услуги, като представители на гражданското общество и групите в риск. Тяхната роля се състои в:

- Разработване на интегрирани политики и мерки за социално включване, в съответствие с мерките в стратегията;
- Участие във формулирането и изпълнението на хоризонтални мерки и политики за социално включване като партньори на общините и/или водещи организации за проектите;
- Предоставяне на социални, здравни и образователни услуги на територията на общините и областта за хора в риск;
- Участие в изработването и актуализирането на Стратегията, в изготвянето на годишен план за действие и в осъществяването на мониторинг и оценка на изпълнението ѝ като подпомагат събирането на данни и оценката на потребностите на крайните потребители.

8.2 Механизми на партньорство

Ефективното междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество ще допринесе за изграждане на оптимална мрежа от социални услуги в област Варна, която да осигури равен достъп до услуги за рисковите групи и инструменти за максимално оползотворяване на наличните ресурси. Изграждането на механизми на партньорство е определено като приоритетно направление в областната и общинската стратегия със следните цели и задачи:

Обща цел 5. Да се повиши ефикасността на услугите и допълване на наличните ресурси чрез развитие на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество, чрез:

Конкретна цел 5.1. Да се стимулира междуобщинското партньорство в социалните услуги;

Конкретна цел 5.2. Да се утвърдят ефективни механизми за междусекторно сътрудничество и развитие на смесени услуги.

- В област Варна ще бъдат използвани разнообразни инструменти за сътрудничество като:
- Споразумения за съвместна работа за инициране и изпълнение на общи дейности, междуобщински и смесени услуги - определят се рамкови правила и области на съвместна работа;
- Сътрудничество със ЗМО в дейностите за мониторинг и оценка на Стратегията;
- Обществени форуми, граждански/обществени съвети с постоянно действие;
- Отворени работни групи с участие на всички заинтересовани страни и участие на експерти в съвместни работни групи, комисии и екипи;
- Провеждане всяка година на срещи и обменни посещения между съседни общини за обмен на информация за групи в риск, обсъждане и планиране

на съвместни дейности и проекти за подкрепа на целевите групи. Междубщинските срещи са с участието на всички заинтересовани институции, в чиито компетенции попадат групите в риск (като ДСП, ДБТ, доставчици на социални и здравни услуги, училища, НПО и др.);

- Планиране и изпълнение на съвместни проекти с допълване на наличните ресурси на съседни общини за изпълнение на Областната стратегия на областно и общинско ниво;
- Съвместно развитие на мобилни екипи за предоставяне на социални услуги;
- Разработване на междубщински и междусекторни проекти за подкрепа на групите в риск - решаването на проблемите на тези групи често изисква комбиниране на ресурсите на местно ниво и участието на всички заинтересовани страни.
- Развитието на партньорствата между общини и сектори, изграждането на мрежи на областно и местно ниво ще способства за съчетаването на наличните и потенциалните ресурси, допълването и съгласуването на дейностите на ангажираните институции от различните сектори с фокус потребителите на услуги, уязвимите общности и групи.

8.3 Участие на общината в мониторинга и оценката

Общината осъществява годишен мониторинг и оценка на изпълнението на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги. Тя участва в мониторинга и оценката на Областната стратегия чрез свой представител в Разширения екип, който включва координаторите на Териториалните работни групи във всяка община от областта, регионален координатор на АСП по ОП РЧР, представител на регионалното звено на ДАЗД (Варна) и по 1 представител на ДСП или на отдел "Социална закрила" от всяка община.

Разширеният екип:

- Участва в планирането на дейностите по мониторинг и оценка;
- Участва в дискусии за определяне на ключовите въпроси на мониторинга и оценката и представя коментари по докладите за мониторинг и оценка;
- Събира информация за базовите индикатори по общини;
- Събира и систематизира текуща информация за социалните услуги и дейности;
- Оказва съдействие и логистика за проучвания, оценки, и др. дейности, осъществявани от външни експерти или организации в съответната община;
- Организира дискусии по общини за обсъждане на заключенията и препоръките от докладите за мониторинг и оценка на изпълнението на Стратегията.

9 Ресурси

9.1 Източници на финансиране

Финансирането на социалните услуги, които се реализират на територията на Община Суворово е основно в две насоки - делегирани от държавата и местни дейности. Делегираните от държавата дейности, се финансират от републиканският бюджет по единни разходни стандарти. Финансовите постъпления на Община Суворово в частта на местните приходи, особено в условията на икономическа криза, не дават възможност за разкриване на нови социални услуги, финансирани от общинския бюджет. Възможностите са новите услуги да бъдат държавно делегирана дейност или финансирането да е осигурено чрез кандидатстване с проекти по ОП "Развитие на човешките ресурси" 2007-2013г.

9.2 Изграждане на експертен капацитет за изпълнение на стратегията

Изграждането на капацитет за реализиране на стратегията за социалните услуги има за цел да повиши административния и организационен капацитет, така че да

бъдат постигнати високите цели, които да задоволят потребностите на всички рискови групи.

В отговор на идентифицираните потребности от развитие на съществуващия капацитет и на база на прогнозиране на необходимите човешки ресурси за новите услуги, заложи в стратегията, са изведени следните цели по Функционално Приоритетно направление 4 „Развитие на човешките ресурси – планирани дейности в Община Суворово.“

Обща цел 4: Създаване на система за повишаване качеството на социалните услуги, чрез развитие на човешките ресурси.

Специфична цел 4.1. Изграждане и развитие на капацитет за планиране и управление на социалните услуги.

Специфична цел 4.2. Развиване на капацитет за наблюдение, оценка и повишаване качеството на социалните услуги.

В процеса на планирането недостигът на квалифициран персонал за разкриване на социалните услуги е идентифициран като един от основните рискове за реализацията на стратегията. Затова изграждането на необходимия капацитет за управление и за предоставяне на социални услуги се очертава като крайно необходима мярка – условие както за изпълнението на планирания обем социални услуги и мерки, така и за постигане на качеството на услугите в съответствие със съвременните стандарти.